

De Belgische bril

Frans Matser – publicist*

Dag schat, fijn dat je weer thuis bent. En hoe was je cursus?’

‘Ach, het ging wel lief, ik heb weer wat opgestoken zullen we maar zeggen.’

‘Wat heb je dan opgestoken?’

‘Een pakje Marlboro zou Willem van Hanegem zeggen.’

‘Nou niet flauw doen. Waarom had je geen zin in die cursus? Anders ben je altijd enthousiast als je van Defensie weer eens de gelegenheid kreeg om wat te gaan leren. Maar over deze cursus doe je al weken negatief. Het zijn toch maar een paar dagen. Zo erg kan het toch niet zijn geweest? Wat schort eraan?’

‘Ik vind dat we de afgelopen jaren regelmatig foute keuzes maken bij Defensie en ik ben officier geworden om daar wat van te vinden en wat van te zeggen’

‘Ach Thea je weet hoe dat gaat. Jij werkt ook al weer twintig jaar bij Defensie, weliswaar als burger, maar je kent de bedrijfscultuur.

Je weet dat ik af en toe een beetje kritisch ben. Zo zit ik nu eenmaal ik elkaar. Ik hoef niet zo nodig mijn baas de hele dag naar de mond te praten... dat doen anderen wel.’

‘Hans, je bedoelt gewoon dat je een mopperpot bent die niet snel tevreden is en vooral niet z'n eigen ongelijk wil bekennen... Dat herken

ik wel, laatst nog toen de kinderen...’

‘Nee even serieus Thea. Ik vind dat we de afgelopen jaren regelmatig foute keuzes maken bij Defensie en ik ben officier geworden om daar wat van te vinden en wat van te zeggen. Als dat niet meer kan, zoek ik net zo lief wat anders.’

‘Hans, doe niet zo depri. Toen je een paar jaar geleden naar de HDV mocht, werd dat nou juist als één van de redenen gegeven dat je was uitgekozen. Je was betrokken en kritisch op een constructieve manier... Was dat niet wat er toen tegen je werd gezegd?’

‘Ja, maar sinds ik op de staf werk, ligt dat toch een beetje anders. Ik ben een paar weken geleden besproken in het MD-comité en daar kreeg ik nogal een negatieve terugkoppeling van.’

‘Daar heb je mij niets van gezegd. Ik dacht dat ze een categorie 2 hoog in je zagen zitten? Daar kun je toch kolonel en zelfs wel generaal mee worden.’

‘Dat wel, maar ik kreeg toch te verstaan dat ik me een beetje moet inhouden. Kijk, er wordt dan binnen het MD-comité een pseudo-adviseur benoemd, iemand die je niet zo goed kent en blanco tegenover je staat. En die gaat gewoon kolonels en generaals uit je omgeving bellen en vragen wat ze er van vinden. En op de staf sneeuwt het van de kolonels en generaals, dus keus genoeg. Ik weet dus ook niet wie ze gesproken hebben. Maar er is daar kennelijk flink over me geklaagd. Geen teamplayer... en glas altijd half leeg... dat soort opmerkingen. Dus ik moest nog flink aan die competentie werken.’

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van Frans Matser en luitenant-kolonel der Mariniers Marcus Houben.

‘Welke competentie?’

‘*Can do*-mentaliteit noemen ze dat. Als je baas wat vindt en je krijgt te weinig tijd en middelen om het te doen, dan wordt je geacht niet te klagen of tegen te sputteren, maar gewoon ‘Yes Sir’ te zeggen en je ondergeschikten op pad te sturen met te weinig spullen en een slecht plan waar je zelf niet in gelooft.’

‘Moest je daarom naar die cursus?’

‘Yep. Positieve communicatie heet dat. Je leert gewoon de feiten te herinterpreteren.’

‘Hoe ging dat dan?’

‘We moesten ons vanaf de eerste dag inbeelden dat we officier waren in het Belgische leger.’

‘Het Belgische leger? Wat is dat nu voor onzin?’

‘Nou, in België hebben ze nog meer functies geschrapt dan bij ons. De Belgen geven al jarenlang nog minder geld uit aan defensie dan Nederland en de staat van hun defensie is dus nog veel slechter dan de onze. Ze investeren maar 5 procent in nieuwe spullen, terwijl dat 20 procent zou moeten zijn. En wij investeren dan gelukkig nog 10 procent. In die trant. En kritische officieren wordt daar de mond gesnoerd. Onze CDS liet vorige maand wat kritische geluiden horen over de staat waarin onze defensie verkeert. Dat haalde wel de pers, en ik weet natuurlijk niet wat de minister nog tegen hem gezegd heeft, maar ik heb de indruk dat hij met politieke rugdekking klaagde. De Belgische CDS generaal Delcourt werd een paar jaar terug met vervroegd pensioen gestuurd toen hij klaagde over de staat van de strijdkrachten en een aantal officieren die een kritisch verhaal publiceerden, werden door de minister aangeklaagd en met ontslag bedreigd. En hier in Nederland word ik ‘slechts’ op een heropvoedingscursus gestuurd. Dus in vergelijking met België valt het bij ons allemaal reuze mee. In vergelijking met België doet de Nederlandse defensie het geweldig. En als je elk probleem door zo’n ‘vergelijkend perspectief’ beziet, valt er eigenlijk niets te klagen! De Belgische bril opzetten noemden ze dat’.

‘Dus jij moet dan iedere keer als iets je niet bevalt goed denken hoe slecht het in België geregeld is en dan zo blij zijn dat het hier nog net iets beter is, dat je het verder niet in je

hoofd haalt om tegen slechte beslissingen in te gaan?’

‘Ja, zoiets’.

‘Nou, die nieuw verworven kennis kan je dan gelijk gebruiken.’

‘Hoezo?’

‘En als je elk probleem door zo’n ‘vergelijkend perspectief’ beziet, valt er eigenlijk niets te klagen!’

‘Nou ik luister net naar het antwoordapparaat en daar staat een voicemail op van mijn chef dat ik niet aangenomen ben op mijn eigen functie en dat ik nu dus overtollig ben. Bij de *matching* van kandidaten is de keus niet op mij gevallen. Ik word herplaatser.’

‘Via de voicemail! Is die man gek geworden?’

‘Wat is dat voor een sociaal gehandicapte hork!’

‘Ja, en als ik nog wat weten wil dan moet ik hem maar mailen of bellen, zegt ie... in die voicemail.’

‘Maar er waren maar drie kandidaten voor drie functies, en je doet dat werk al jaren en je hebt een hele stapel tevredenheidsbetuigingen en prima functioneringsgesprekken. Dat kan toch niet?’

‘Ja dat kan blijkbaar wel, ook iets met competenties.’

‘Maar daar laten we het niet bij zitten Thea, we halen er een advocaat bij, we schakelen de bonden in. Nee, we gaan naar de IGK!’

‘Hans, je hebt blijkbaar niets opgestoken van je cursus. Je moet nu tegen me zeggen dat ik eigenlijk blij moet zijn, want met het Nederlandse Sociaal Beleidskader ben ik een stuk beter af dan in België!’

‘Ammehoela! Ze kunnen me wat met die Belgische bril! Ik ben toch niet Hans Anders!’ ■